

VŠEOBECNE ZÁVÄZNÉ NARIADENIE MESTSKEJ ČASTI KOŠICE - SEVER

č. 52/2016

o poskytovaní sociálnej pomoci občanom v znení VZN č. 54/2019

Miestne zastupiteľstvo Mestskej časti Košice – Sever sa Uznesením č. 185/2016, prijatým na svojom XIV. zasadnutí dňa 14.9.2016, v súlade s ustanovením § 14 ods. 3 písm. a) zákona č. 401/1990 Zb. o meste Košice v znení neskorších predpisov a § 6 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov uznieslo na tomto všeobecne záväznom nariadení.

„O poskytovaní sociálnej pomoci č. 52/2016“

Prvá časť

Účel vydania, rozsah platnosti a vymedzenie základných pojmov

§ 1

Úvodné ustanovenie

- (1) Všeobecne záväzné nariadenie o poskytovaní sociálnej pomoci občanom pri riešení zložitých sociálnych situácií je spracované v súlade s ustanovením § 26 ods. 2 Štatútu mesta Košice, ustanovením § 3 ods. 4 a § 4 ods. 3 písm. p) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a v súlade s ustanovením § 17 a § 27 zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „nariadenie“).
- (2) Nariadenie upravuje postup a podmienky, na základe, ktorých mestská časť pri výkone svojej samosprávnej pôsobnosti poskytuje sociálnu pomoc občanom mestskej časti Košice – Sever (ďalej iba „mestská časť“).
- (3) Účelom vydania tohto nariadenia je stanovenie pravidiel, postupov a podmienok pre priznávanie a vyplácanie dávok sociálnej pomoci s cieľom zabezpečiť jednotný postup, preukaznosť, spravodlivosť (rovnaký prístup), informovanosť a transparentnosť pri poskytovaní dávok sociálnej pomoci občanom mestskej časti a vyššiu kvalitu konania o ich žiadostiach.
- (4) Dávky sociálnej pomoci podľa tohto nariadenia sú určené občanom mestskej časti a fyzickým osobám, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú (členom domácnosti), ktorí sa dostali do hmotnej núdze, do nepriaznivej sociálnej a finančnej situácie a sociálnej odkázanosti v dôsledku sociálnych udalostí, ktorí sa dostali do náhlej núdze spôsobenej mimoriadnou udalosťou (živelná pohroma, havária apod.), a nemajú zabezpečené nevyhnutné podmienky a prostriedky na uspokojovanie základných životných potrieb, alebo schopnosti ich zabezpečiť a na ich prekonanie je potrebné poskytnutie sociálnej pomoci zo strany mestskej časti. Ide o stav hmotnej a náhlej núdze.

§ 2

Vymedzenie základných pojmov

- (1) **Jednorazová dávka** je určená na čiastočnú úhradu mimoriadnych výdavkov spoločne posudzovaných fyzických osôb (ďalej len členov domácnosti), ktorým sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi.
- (2) **Oprávneným poberateľom** jednorazovej dávky podľa tohto nariadenia sa rozumie fyzická osoba - občan s trvalým pobytom v mestskej časti, ktorému sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi.
- (3) **Hmotná núdza** je stav, keď príjem členov domácnosti podľa zákona o pomoci v hmotnej núdzi nedosahuje sumy životného minima ustanovené osobitným predpisom¹⁾ a členovia domácnosti si nevedia alebo nemôžu prácou, výkonom vlastníckeho práva alebo iného práva k majetku a uplatnením nárokov zabezpečiť príjem alebo zvýšiť príjem.
- (4) **Životné minimum** je spoločensky uznaná minimálna hranica príjmov fyzickej osoby a fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú v zmysle zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a pod ktorou nastáva stav hmotnej núdze.
- (5) **Za nevyhnutné vybavenie domácnosti** sa považuje najmä posteľ, stôl, stoličky, chladnička, sporák, varič, vykurovacie teleso, palivo, práčka, perina, posteľná bielizeň, bežný kuchynský riad.
- (6) **Základné životné podmienky** sú jedno teplé jedlo denne, nevyhnutné ošatenie a prístrešie.
- (7) **Za školské potreby** sa považujú najmä zošity, písacie potreby, učebnice a nevyhnutné individuálne pomôcky, ktoré súvisia priamo s vyučovacím procesom alebo predškolskou výchovou a vzdelávaním dieťaťa v prípravnej triede v predškolskom zariadení.
- (8) **Za mimoriadne liečebné náklady sa považuje**
 - a) liečba závažného dlhodobého ochorenia alebo úrazu občana, ktorá je spojená s dlhodobou práceneschopnosťou trvajúcou dlhšie ako tri mesiace alebo fyzických osôb, ktoré sú s občanom spoločne posudzované,
 - b) úhrada doplatku za lieky a špeciálny zdravotnícky materiál v prípade závažného ochorenia občana alebo fyzickej osoby, ktorá sa s občanom spoločne posudzuje (napr. výdavky spojené s nákupom hygienických pomôcok pre bezvládných),
 - c) kúpeľná liečba nezaopatreného dieťaťa žiadateľa, ktorý je odkázaný na dávky v hmotnej núdzi, alebo jeho príjem je do výšky životného minima spoločne posudzovaných osôb v zmysle zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
 - d) čiastočná úhrada pomôcky pre fyzickú osobu s preukazom ŤZP.

¹⁾ § 2 zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

- (9) **Občan mestskej časti a spoločne posudzované fyzické osoby** (členovia domácnosti) sú fyzické osoby s trvalým pobytom na území mestskej časti, ktorým sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi.
- (10) **Za oprávneného žiadateľa sa považuje** aj taká fyzická osoba, ktorej pobyt je možné prostredníctvom registra obyvateľov označiť ako pobyt občana v mestskej časti.
- (11) **Mimoriadna finančná pomoc** je dobrovoľná forma pomoci mestskej časti, ktorú poskytuje zo svojho rozpočtu a na jej poskytnutie nie je právny nárok.
- (12) **Oprávneným poberateľom** mimoriadnej finančnej pomoci podľa tohto nariadenia sa rozumie občan s trvalým pobytom v mestskej časti, ktorý sa ocitol v náhlej núdzi v dôsledku mimoriadnej udalosti, alebo inej podobnej udalosti.
- (13) **Mimoriadna udalosť** je pre účely tohto nariadenia udalosť, ktorá nevznikla vinou občana a ktorej následky spôsobili občanovi mimoriadne výdavky (napr. živelná pohroma, havarijná situácia), alebo iná podobná udalosť a na jej prekonanie je potrebná sociálna pomoc.
- (14) **Nepriaznivá sociálna situácia** je ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy
- a) z dôvodu, že nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb,
 - b) pre svoje životné návyky, spôsob života, závislosť od návykových látok alebo návykových škodlivých činností,
 - c) pre ohrozenie jej vývoja z dôvodu jej zdravotného postihnutia, ak ide o dieťa do siedmich rokov veku,
 - d) pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav,
 - e) z dôvodu, že dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok
 - f) pre výkon opatrovania fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
 - g) pre ohrozenie správaním iných fyzických osôb alebo, ak sa stala obeťou správania iných fyzických osôb, alebo
 - h) pre zotrvávanie v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby.
- (15) **Sociálna udalosť** je pre účely tohto nariadenia udalosť v živote občana alebo fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, ktorá znamená pre občana alebo fyzické osoby obmedzený prístup k uspokojovaniu ich potrieb, prináša určité sociálne dôsledky a na jej prekonanie je potrebné poskytnutie sociálnej pomoci.
- (16) **Krízová sociálna situácia** pre toto nariadenie je ohrozenie života alebo zdravia fyzickej osoby a rodiny, ktoré vyžaduje bezodkladné riešenie.

Druhá časť
Rozsah, spôsoby a podmienky poskytovania sociálnej pomoci

§ 3
Rozsah poskytovanej sociálnej pomoci

Toto nariadenie upravuje pravidlá a podmienky poskytovania sociálnej pomoci pre občanov s trvalým pobytom v mestskej časti a fyzickým osobám, ktoré sú s občanom (žiadateľom) spoločne posudzované, a to:

- a) vykonávaním základného sociálneho poradenstva pri zabezpečení základných životných podmienok a pri pomoci v hmotnej núdzi
- b) poskytovaním dávok sociálnej pomoci vo forme:
 1. jednorazovej dávky podľa zákona č. 417/2013 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov, určenej na čiastočnú úhradu mimoriadnych výdavkov členov domácnosti.
 2. mimoriadnej finančnej pomoci - sociálnej pomoci občanovi, ktorú mestská časť poskytuje nenárokovo nad rámec svojich zákonných povinností.

§ 4
Základné sociálne poradenstvo
pri zabezpečení základných životných podmienok a pri pomoci v hmotnej núdzi

- (1) Základné sociálne poradenstvo je činnosť zameraná na zistenie rozsahu a charakteru sociálnej situácie, na poskytnutie informácií o možnosti jej riešenia a usmernenie občana pri voľbe a uplatňovaní sociálnej pomoci.
- (2) Pre občanov mestskej časti vykonáva základné sociálne poradenstvo vecne príslušné oddelenie Miestneho úradu mestskej časti Košice – Sever.
- (3) Miestny úrad poskytuje základné sociálne poradenstvo pre občanov mestskej časti bezodplatne.

§ 5
Poskytovanie jednorazovej dávky

(1) Jednorazová dávka je určená na čiastočnú úhradu mimoriadnych výdavkov členov domácnosti, ktorým sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi.

(2) Jednorazovú dávku mestská časť poskytne raz ročne iba na jeden účel maximálne do výšky:

a) *na nevyhnutné ošatenie, bielizeň a obuv:*

1. žiadateľ, ktorému sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi	25,- €
2. žiadateľ a jedna fyzická osoba, ktorí sa spoločne posudzujú	40,- €
3. žiadateľ a dve fyzické osoby, ktorí sa spoločne posudzujú	50,- €
4. žiadateľ a tri fyzické osoby, ktoré sa spoločne posudzujú	60,- €
5. žiadateľ a viac ako tri fyzické osoby, ktoré sa spoločne posudzujú	60,- €

+10,-€/každý člen domácnosti,
ktorému sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi

b) na zakúpenie školských potrieb:

1. pre dieťa zaradené do predškolskej prípravy v materskej škole na zakúpenie potrieb pre vzdelávacie aktivity dieťaťa najviac v sume 25,- €, na základe potvrdenia príslušného školského zariadenia.
2. pre dieťa v 1. ročníku základnej školy na zakúpenie školských potrieb najviac v sume 25,- €, na základe potvrdenia príslušného školského zariadenia.
3. pre dieťa navštevujúce 2. – 4. ročník základnej školy na zakúpenie školských potrieb najviac v sume 25,- €, na základe potvrdenia príslušného školského zariadenia.
4. pre dieťa navštevujúce 5. – 9. ročník základnej školy na zakúpenie školských potrieb najviac v sume 25,- €, na základe potvrdenia príslušného školského zariadenia.
5. pre žiaka strednej školy a študenta vysokej školy na zakúpenie školských potrieb najviac v sume 25,- €, na základe potvrdenia príslušnej školy.

Maximálna výška tejto dávky pre žiadateľa a ostatné fyzické osoby, ktoré sa so žiadateľom spoločne posudzujú najviac v sume 125,- €.

c) na nevyhnutné vybavenie domácnosti:

za predpokladu, ak žiadateľ v hmotnej núdzi alebo niektorá z fyzických osôb, ktorá sa so žiadateľom v hmotnej núdzi spoločne posudzuje je majiteľom alebo nájomcom bytu, rodinného domu, obytnej miestnosti v zariadení určenom na trvalé bývanie.

1. pre žiadateľa v hmotnej núdzi najviac v sume 25,- €
2. pre ostatné fyzické osoby, ktoré sa so žiadateľom spoločne posudzujú najviac v sume 20,- €. Maximálna výška tejto dávky pre žiadateľa a ostatné fyzické osoby, ktoré sa so žiadateľom spoločne posudzujú najviac v sume 105,- €.

d) na mimoriadne liečebné náklady:

1. pre žiadateľa v hmotnej núdzi najviac v sume 25,- €
2. pre ostatné fyzické osoby, ktoré sa so žiadateľom spoločne posudzujú najviac v sume 20,- €. Maximálna výška tejto dávky pre žiadateľa a ostatné fyzické osoby, ktoré sa so žiadateľom spoločne posudzujú najviac v sume 85,- €.

(3) Žiadateľom, ktorí spĺňajú podmienky k priznaniu jednorazovej dávky, možno výnimočne v odôvodnených, závažných prípadoch priznať jednorazovú dávku až do výšky dvojnásobku základnej sadzby ods.(2).

(4) Prijemca je povinný predložiť mestskej časti doklad o použití jednorazovej dávky na priznaný účel. Mimoriadne výdavky žiadateľa a spoločne posudzovaných osôb, ktorým sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi, spojené s obstaraním vecí sa preukazujú najmä predložením pokladničného dokladu z registračnej pokladne, alebo faktúry a dokladu o úhrade faktúry.

(5) O poskytnutí jednorazovej dávky podľa ustanovenia § 5 ods. 2 písm. a), písm. b), písm. c) a písm. d) tohto nariadenia rozhoduje starosta mestskej časti na základe podkladov pripravených vecne príslušným oddelením miestneho úradu. Na toto konanie sa vzťahuje zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov. Lehota na vybavenie je určená ustanovením citovaného zákona.

(6) Jednorazovú dávku poskytuje mestská časť zo svojho rozpočtu na základe predloženia komplexnej žiadosti s príslušnými požadovanými potvrdeniami a na základe vykonaného šetrenia vecne príslušným oddelením miestneho úradu v domácnosti žiadateľa alebo miesta, na ktorom sa žiadateľ obvykle zdržiava.

(7) Na poskytnutie jednorazovej dávky nie je právny nárok. Poskytnutie jednorazovej dávky je limitované výškou výdavkov rozpočtovaných v rozpočte mestskej časti na príslušný rozpočtový rok.

(8) Finančný príspevok sa poskytuje výplatom v hotovosti z pokladne miestneho úradu, alebo bezhotovostne (napr. poštovou poukážkou, príp. poukázaním fin. prostriedkov na účet apod.)

(9) Jednorazovú dávku poskytuje mestská časť na základe písomnej žiadosti občana – žiadateľa s trvalým pobytom v mestskej časti.

(10) Žiadosť musí obsahovať meno, priezvisko, dátum narodenia, rodinný stav, trvalý pobyt žiadateľa a s ním spoločne posudzovaných osôb, dôvod podania žiadosti a účel, na ktorý žiada poskytnutie dávky.

Prílohou žiadosti sú:

- potvrdenie o poberaní dávky a príspevkov k dávke nie staršie ako jeden mesiac, vydané Úradom práce sociálnych vecí a rodiny
- u nezaopatrených detí doklad o návšteve školy
- v prípade, ak je žiadateľ poberateľom invalidného alebo starobného dôchodku – rozhodnutie o výplate dôchodkovej dávky pre príslušný kalendárny rok
- preukázané mimoriadne výdavky

(11) Ak žiadosť neobsahuje predpísané náležitosti, žiadateľ je povinný na výzvu mestskej časti doplniť nevyhnutné údaje o skutočnostiach rozhodujúcich na priznanie dávky.

(12) Ak žiadateľ v určenej lehote nedoplní požadované údaje alebo doklady, mestská časť konanie vo veci žiadosti o jednorazovú dávku zastaví.

(13) Nárok na jednorazovú dávku vzniká právoplatným rozhodnutím mestskej časti o jej priznaní.

(14) Občan - žiadateľ je povinný poskytnúť mestskej časti súčinnosť potrebnú pri konaní o poskytnutí sociálnej pomoci.

§ 6

Poskytovanie mimoriadnej finančnej pomoci

(1) Mestská časť poskytuje nevyhnutnú okamžitú pomoc občanovi, formou mimoriadnej finančnej pomoci (ďalej len „mimoriadna dávka“) v náhlej núdzi, spôsobenej mimoriadnou udalosťou, alebo inou podobnou udalosťou v dôsledku ktorej občan nie je schopný z vlastných príjmov pokryť náklady na základné životné potreby.

(2) Základnými životnými potrebami fyzickej osoby je zabezpečenie ubytovania, stravy, nevyhnutného ošatenia, obuvi a nevyhnutnej základnej osobnej hygieny.

(3) Na zmiernenie mimoriadne zvýšených výdavkov na zabezpečenie nevyhnutných životných potrieb spojených s mimoriadnou udalosťou (ak sa po prešetrení skutočnej udalosti zistí, že jednotlivec alebo rodina prišli o majetok alebo majetok bol poškodený), možno takému občanovi poskytnúť mimoriadnu dávku najviac do výšky 150,- € /domácnosť.

(4) Na zmiernenie mimoriadne zvýšených výdavkov spojených so vznikom náhlej núdze v dôsledku inej podobnej udalosti možno poskytnúť dávku sociálnej pomoci občanovi najviac

do výšky 50,- €/osoba/rok.

(5) Mestská časť poskytuje mimoriadnu dávku nenárokovo nad rámec svojich zákonných povinností. Podmienkou priznania mimoriadnej dávky nie je stav hmotnej núdze.

(6) O výške mimoriadnej dávky na zabezpečenie nevyhnutných životných potrieb spojených s mimoriadnou náhlou núdzou rozhoduje starosta mestskej časti, na základe podkladov pripravených vecne príslušným oddelením miestneho úradu (písomné rozhodnutie obsahuje meno a priezvisko občana, trvalé bydlisko, počet spoločne posudzovaných osôb, stručnú charakteristiku mimoriadnej udalosti, dátum, v ktorom došlo k mimoriadnej udalosti a predpokladaný rozsah poškodenia majetku).

(7) Mimoriadnu dávku možno občanovi poskytnúť jedenkrát v kalendárnom roku. Poskytnutie mimoriadnej dávky je limitované výškou výdavkov rozpočtovaných v rozpočte mestskej časti na príslušný rozpočtový rok.

(8) Finančný príspevok sa poskytuje výplatom v hotovosti z pokladne miestneho úradu, alebo bezhotovostne (napr. poštovou poukážkou, príp. poukázaním fin. prostriedkov na účet apod.)

(9) Poskytnutím mimoriadnej dávky nie sú dotknuté nároky na ostatné formy pomoci podľa ustanovenia § 3 ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

(10) Na konanie o poskytnutí mimoriadnej dávky sa nevzťahuje zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov.

Tretia časť

Spoločné ustanovenia o dávkach sociálnej pomoci

§ 7

Kontrola poskytovania dávok sociálnej pomoci

(1) Kontrolu dodržiavania ustanovení tohto všeobecne záväzného nariadenia vykonávajú:

- a) poverení zamestnanci mestskej časti,
- b) kontrolór mestskej časti

(2) Zistené porušenia ustanovení sa oznamujú mestskej časti.

(3) Mestská časť si vyhradzuje právo kontrolovať použitie ním poskytnutých dávok sociálnej pomoci. V prípade poskytnutia jednorazovej dávky na nákup nevyhnutného vybavenia domácnosti si mestská časť vyhradzuje právo kontroly účelnosti jeho využitia priamo v byte občana, ktorému bola dávka poskytnutá.

§ 8

Sankcie

(1) V prípade, že občanovi bola dávka sociálnej pomoci vyplatená neprávom, alebo v nesprávnej výške z dôvodu, že občan neoznámil, alebo zamlčal skutočnosti rozhodujúce pre poskytnutie dávky, alebo z dôvodu, že si občan nesplnil svoje povinnosti ustanovené týmto nariadením, alebo ju získal podvodom, rozhodne starosta mestskej časti bezodkladne o povinnosti vrátiť neprávom poskytnutú dávku sociálnej pomoci, alebo jej časť.

(2) V prípade, že žiadateľ nebude vedieť neprávom vyplatenú dávku sociálnej pomoci vrátiť mestskej časti, v ďalšom období mu dávka sociálnej pomoci nebude poskytnutá.

Štvrtá časť **Záverečné ustanovenia**

§ 9 **Zrušovacie ustanovenia**

Nadobudnutím účinnosti tohto všeobecne záväzného nariadenia sa ruší:

(1) Uznesenie č. 271, ktorým boli schválené „Pravidlá pre priznávanie jednorazovej dávky“ podľa zákona č. 417/2013 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi občanom Mestskej časti Košice – Sever schválené uznesením MZ dňa 12.3.2014.

(2) Uznesenie č. 272, ktorým boli schválené „Pravidlá pre poskytnutie mimoriadnej finančnej pomoci“ občanom Mestskej časti Košice – Sever schválené uznesením MZ dňa 12.3.2014.

§ 10 **Účinnosť**

(1) Návrh tohto všeobecne záväzného nariadenia bol zverejnený na úradnej tabuli Mestskej časti Košice - Sever v lehote uvedenej v § 6 ods. 3 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

(2) Všeobecne záväzné nariadenie nadobúda účinnosť dňa 10.10.2016

(3) Na žiadosti o poskytnutie sociálnej pomoci, o ktorých sa právoplatne nerozhodlo do účinnosti tohto všeobecne záväzného nariadenia sa vzťahujú ustanovenia tohto všeobecne záväzného nariadenia.

V Košiciach, dňa: 23.9.2016

Marián Gaj, v.r.
starosta

Vyvesené, dňa: 23.9.2016

Zvesené, dňa: 10.10.2016